

ORGANIZATORZY KONKURSU
Liceum Ogólnokształcące Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu
Dolnośląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Uzdolnionych
 al. Brücknera 10, 51 – 410 WROCŁAW,
 tel. + 48 71 324 69 25, + 48 71 324 69 00, fax. + 48 71 324 69 01

HONOROWY PATRONAT:
Dolnośląski Kurator Oświaty
Wiceprezydent Miasta Wrocławia

KONKURS LIGA NAUKOWA

Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o Puchar Prezydenta Wrocławia

FINAŁ HUMANISTYCZNY

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA

10 lutego 2006, godz. 11:30,
 część rozgrywana w siedzibie Liceum Ogólnokształcącego Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu

wersja francuska

IMIONA I NAZWISKA CZŁONKÓW DRUŻYNY (czterech spośród sześciu), na pierwszym miejscu Kapitan Drużyny:

1. 2.
 3. 4.

IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA DRUŻYNY (nauczyciel):

SZKOŁA:

Czas pracy: **90 minut** od zakończenia czynności organizacyjnych.

Dostęp do zasobów bibliotecznych i internetowych jest koordynowany przez asystenta drużyny.

Drużyna otrzymuje wszystkie wersje językowe (razem cztery arkusze), arkusz zawiera miejsce na brudnopis.

Odpowiedzi udzielamy w języku polskim (za wyjątkiem części F1).

Po zakończeniu konkursu jeden z kompletów (wybrana przez drużynę wersja językowa) jest zwracany do oceny a pozostałe komplety drużyna zabiera na pamiątkę ☺.

Polecenia do rozwiązania znajdują się jedynie w części D i F niniejszego arkusza:

A. - C Teksty informacyjne i źródłowe z którymi należy się zapoznać - języku obcym i polskim.

D. W tej części znajdują się problemy, które musi rozwiązać drużyna: zadania D1a, D1b, D1c, D1d, D2, D3 (sześć poleceń)

E. Tekst informacyjny w języku obcym i polskim. Należy zapoznać się z tekstem.

F. Problem do rozwiązania przez drużynę i miejsce na streszczenie analizy w języku obcym

PUNKTACJA (wypełnia recenzent)

D1a	D1b	D1c	D1d	D2	D3	F	F1	Σ
max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 10 pkt	max. 10 pkt	max. 20 pkt	BONUS	max. 60 pkt

Niniejszy arkusz zawiera **8 stron** (proszę sprawdzić, czy wszystkie strony zostały prawidłowo skopiowane).

Życzymy Wam dobrej zabawy i sukcesów w konkursie **Liga Naukowa**.

www.liga.io14.wroc.pl

POWODZENIA !

A.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku francuskim. Po przeczytaniu tekstu przejdźcie do części B.

Dans la deuxième moitié des années '60 du XXe siècle, débute en Pologne la génération de poètes appelée La Nouvelle Vague (*Nowa Fala*): Stanisław Barańczak, Julian Kornhauser, Ryszard Krynicki, Ewa Lipska, Adam Zagajewski.

Cette génération était très méfiante envers la réalité faussée en Pologne. Les poètes se sentaient responsables de la personnalité dégradée du citoyen moyen – intimidé, contrôlé, manipulé. Ils attachaient beaucoup d'importance au problème de la vraisemblance du langage car ils trouvaient que le langage de la propagande socialiste, donc le nouveau langage (*nowomowa*), est la source de mensonge. Ils propageaient la thèse que la vérité de langage signifiait la vérité de vie.

La production littéraire des poètes de La Nouvelle Vague se caractérisait par une méfiance envers le langage de la propagande politique, de la presse, des médias. Les poètes croyaient que leurs poèmes rendraient les hommes libres, capables de prendre indépendamment des décisions, leur apprendraient la liberté. Ils mettaient le signe d'égalité entre la production artistique et l'éthique. Les poètes trouvaient que la poésie devrait démasquer le système totalitaire, montrer la captivité de l'homme.

B.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku francuskim i dołączony poniżej tekst w języku polskim. Po przeczytaniu przejdźcie do części C.

Le nouveau langage – le langage de la propagande politique ou de l'idéologie de l'état, d'un parti ou d'une organisation quelconque visant à contrôler la conscience des hommes. Le nouveau langage est un langage du totalitarisme, sert aux besoins de la propagande politique totalitaire. Il se caractérise par l'usage de schémas langagiers et de slogans. Le nouveau langage est un outil de la construction d'une image faussée du monde. Les principes du nouveau langage ont été formulés par George Orwell dans son roman *1984*.

George Orwell

Zasady nowomowy

[Rok 1984, fragment]

Celem nowomowy było nie tylko dostarczenie środków odpowiednich do wyrażania światopoglądu oraz myśli właściwych dla zwolenników angsocu czyli socjalizmu angielskiego, lecz również uniemożliwienie swobody myślenia. Zakładano, że z chwilą, gdy nowomowa wejdzie całkowicie do powszechnego użytku, a staromowa ulegnie zapomnieniu, jakkolwiek herezją myślowa - czyli odejście od zasad angsocu - stanie się całkowicie nierealna, przynajmniej jeśli chodzi o ujęcie jej w słowa. Słownictwo nowomowy tak ukształtowano, aby za jego pomocą można było przekazać - ze wszystkimi odcieniami znaczeniowymi - to, co lojalny członek Partii ma do powiedzenia, zarazem zaś uniemożliwiono wykorzystanie języka do formułowania, nawet okrężną drogą, myśli uznawanych za niewłaściwe. Osiągnięto to częściowo poprzez tworzenie nowych słów, głównie jednak przez usunięcie wyrazów niepożądanych oraz przez pozbawienie pozostawionych jednostek leksykalnych nieprawomyślnego sensu, a w miarę możliwości jakichkolwiek znaczeń ubocznych. Niech wystarczy ten jeden przykład: słowo *wolny* wciąż istniało w nowomowie, lecz występowało tylko w takich zdaniach jak: "Pies jest wolny od pcheł" lub "Pole jest wolne od chwastów". Nie sposób było się nim posłużyć, aby stwierdzić, iż ktoś jest "wolny politycznie" albo "wolny intelektualnie", gdyż takie pojęcia jak wolności obywatelskie oraz wolnomysłność dawno wypleniono, a odpowiadające im określenia zlikwidowano. Oprócz usuwania słów o wyrażnie nieprawomyślnym zabarwieniu redukcję słownictwa traktowano jako cel sam w sobie; nie pozostawiono żadnych wyrazów, bez których można się obyć. Nowomowę skonstruowano nie po to, żeby zwiększyć, a wręcz przeciwnie, żeby zawęzić zakres myślenia. Temu celowi pośrednio służyło również ograniczenie do minimum zasobu słów dostępnych użytkownikom.

tłum. Tomasz Mirkowicz

MIEJSCE NA NOTATKI I BRUDNOPIS

część **C** - *verte*

C. Materiały źródłowe.

Ryszard Krynicki *Język, to dzikie mięso*

Panu Zbigniewowi Herbertowi
I Panu Cogito

Język, to dzikie mięso, które rośnie w ranie,
W otwartej ranie ust, żywiących się skłamaną prawdą,
język, to obnażone serce, nagie ostrze,
które jest bezbronne, ten knebel, który dławi
powstania słów, to zwierzę osvajane
z ludzkimi zębami, to nieludzkie, co rośnie w nas
i nas przerasta, ta czerwona flaga, którą wypluwamy
razem z krwią, to rozdwojone, co otacza, to
prawdziwe kłamstwo, które mami,
to dziecko, które ucząc się prawdy, prawdziwie kłamie
(1975)

Stanisław Barańczak *Te słowa*

Te słowa z mównic i te w rozmównicach,
te grubą nicią zaszywane
w granatowy worek garnituru, i
tamte, rozbierane do naga z drelichu
przed osobistą zniewagą rewizji
te, znane ze zbyt częstego słyszenia, i tamte,
z trudem przypominane na zawsze zbyt rzadkich
widzeniach; te słowa, które łatwo
dają się cedzić przez sitko mikrofonu,
i tamte, które muszą przebić się przez kratę
z trudem o wiele większym;
te,
wygłaszane z nieustraszonym bezwstydem, i tamte,
wyciszane ze wstydlivej obawy przed uchem
strażnika; te, mówione prosto
w suche oko kamery, i tamte, które mówiąc,
spuszcza się wzrok, bo trudno znieść kobiece łzy;
te słowa, które przerywane są na salach obrad
przez burzliwe, długo niemilkące owacje,
i tamte, w salach widzeń przerywane
interwencją czujnego zegara;
te słowa,
te słowa mów zbyt długich i zbyt krótkich rozmów
(1981)

Ryszard Krynicki *Jeżeli przyjdzie*

Jeżeli przyjdzie mi wykrzyzczeć
„Niech żyje Polska!”

-w jakim będę musiał uczynić to języku?
(1978)

Adam Zagajewski *Plany i sprawozdania*

Naprzód są plany
potem sprawozdania
Oto jakim językiem
umiemy się porozumiewać
Wszystko musi być przewidziane
O wszystkim trzeba
później opowiedzieć
To, co zdarza się naprawdę
nie zwraca niczyjej uwagi
(1979)

Język m III, D. -a, N. ~kiem; lm M. -i 1.
«narząd w jamie ustnej, składający się z elastycznych mięśni, pokryty błoną śluzową, mieszczący narządy smaku, biorący udział w ssaniu, żuciu i polykaniu pokarmów; u ludzi ponadto jeden z najważniejszych narządów mowy»: Mlaskać językiem. Pokazać komuś język. Pies wywiesił język. ◇ fraz. Mieć cięty, złośliwy, ostry język «mieć dowcipny, złośliwy sposób mówienia» ◇ Mieć długi język «być gadatliwym, nie umieć zachować tajemnicy» ◇ Dostać się, narażać się na ludzkie, na złe języki «narażać się, narażać się na obławę, plotkę» ◇ Rozpuścić język, puścić wodze, cugle językowi «rozgadać się» ◇ Mleć, pyłkować, trzepać itp. językiem «paplać, gadać, pleść» ◇ Trzymać język za zębami «milczeć, nie odzywać się niepotrzebnie, dochowywać tajemnicy» ◇ Ugryźć się w język «zamilknąć w porę, nic nie powiedzieć» ◇ Mieć coś na języku, na końcu języka a) «chcieć zaraz coś powiedzieć» b) «przypominać coś sobie; mieć wrażenie, że coś zaraz, za chwilę się przypomni» c) «mówić o czymś dużo lub ciągle» ◇ Mówić, pleść, bając, gadać, co ślina na język przyniesie «mówić byle co, pleść, mówić głupstwa» ◇ Ciągnąć, pociągnąć kogoś za język «badać, wypytywać kogoś, skłonić kogoś do wyjawienia powiedzenia czegoś» ◇ Zapomnieć języka w gębie «zaniemówić z powodu zmieszania, strachu, zaskoczenia, podziwu itp.» ◇ Łamać sobie język «mieć trudności z wymawianiem wyrazów obcej mowy» ◇ Biegać, gonąć, latać z wywieszonym językiem «biec szybko, bardzo się spieszyć» ◇ Biec, gonić, lecieć, pójść z językiem «iść, pójść z donosem, skargą, obławą» ◇ Co w sercu albo co w myśli, to i na języku «mówi się to, co się myśli, czuje, szczerze, otwarcie» ◇ Strzepić język «mówić dużo a niepotrzebnie» ◇ Wziąć, pochwytać na języki, ostrzyć, strzepić na kimś język «obgadywać kogoś, obmawiać, plotkować» ◇ Język komuś kółwacieje, kołem lub kołkiem staje, płacze się «ktoś nie może mówić, niewyraźnie mówi z powodu zmieszania, strachu itp.» ◇ Język kogoś świerzbi «ktoś nie może oprzeć się chęci mówienia, wygadania się z czymś» ◇ Język się komuś rozwiązuje; coś rozwiązuje komuś język «ktoś staje się nagle wymowny»
2. «zasób wyrazów, zwrotów i form określanych przez reguły gramatyczne, funkcjonujący jako narzędzie porozumiewania się przez członków jednego narodu, społeczeństwa; mowa»: Język polski, angielski, francuski. Język ojczysty. Języki obce. Władać jakimś językiem. ◇ Język maszynowy «system składający się ze znaków i reguł ich łączenia w jednostki wyższego rzędu (wyrażenia lub zdania), zakodowany w maszynach matematycznych» △ Języki starożytne, klasyczne «greka i łacina» △ Język literacki «język ludzi wykształconych» ◇ fraz. Kaleczyć, łamać język; mówić łamanym językiem «zniekształcać wyrazy danego języka, mówić źle w jakimś języku»
3. «zasób wyrazów, zwrotów i form, używanych w celu porozumiewania się przez ludzi pewnego środowiska, zawodu, regionu; gwara, dialekt, żargon»: Język techniczny, dyplomatyczny, łowiecki, uczniowski, złodziejski. ◇ fraz. Mieć, znajdować z kimś wspólny język, mówić wspólnym językiem «opierać się na wspólnych pojęciach, przeżyciach, umożliwiających porozumienie; znajdować wspólną płaszczyznę porozumienia»
4. «sposób wyrażania się, wystawiania się, charakterystyczny dla danego autora, dzieła, epoki; styl»: Język Prusa. Język utworu. Język poezji romantycznej, współczesnej. △ Język książkowy, pisany «język używany tylko w pisaniu» △ Język potoczny, mówiony «język jako środek porozumiewania się codziennego w żywej mowie»
5. «przedmiot o wąskim, wydłużonym kształcie przypominający język — narząd mowy»: Języki ognia. Język u buta. △ Język spustowy «w broń palnej: część przyrządu spustowego; cyniel» △ geogr. Język rumowiskowy «różnorodny materiał zwietrzelinowy osuwający się po stoku i stromym dnie doliny w postaci wydłużonego pasma»
6. B. = D., daw. «jeniec schwyty dła powzięcia wiadomości o nieprzyjacielu» ◇ fraz. Zasięgnąć, wziąć, dostać, chwycić języka «zasięgnąć, dostać wiadomości»

D. patrz materiały źródłowe w części C, str. 4

Słownik języka polskiego apporte des informations sur les 6 significations élémentaires du mot **langage**. Après s'être familiarisé avec ces informations, lis les poèmes de Zagajewski et de Krynicki et réponds aux questions suivantes:

D1. Dans le poème de Krynicki *Język, to dzikie mięso*, des métaphores qui y apparaissent apportent la nouvelle signification du mot **langage**, explique leur sens:

a. *Język, to dzikie mięso, które rośnie w ranie,
W otwartej ranie ust, żywiących się skłamaną prawdą,*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b. *język, to obnażone serce, nagie ostrze, które jest bezbronne,*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c. *język, (...) ten knebel, który dławi powstania słów,*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

d. *język, (...) to dziecko, które ucząc się prawdy, prawdziwie kłamie*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

